



## Bergmans in Den Bosch

Het NoordBrabants Museum in Den Bosch toont een selectie uit het oeuvre van ontwerpster Pieke Bergmans (1978). Twintig werken zijn geëxposeerd, waaronder de *Light Blubs* waarmee ze bij een groter publiek bekend raakte. De tentoonstelling duurt tot en met 11 januari 2015.



Wendelien van Oldenborgh

DESIGN RECHTZAAK

KORT

# Ontwerpers procederen tegen design-galerie

De designspecialisten van Priveekollektie staan op grote internationale beurzen. Volgens ontwerpersbond BNO maakt de galerie zich schuldig aan niet-betalen en intimidatie.

Michiel Kruijt  
Den Bosch

Tijdens Design Miami 2008 was het een blikvanger: een kroonluchter met 41 lampen in druppelvorm, bedacht door de jonge Nederlandse ontwerpster Pieke Bergmans. De prijs van de *Light Blub Chandelier* was niet mis: 175 duizend dollar (circa 130 duizend euro). Toch was het een koopje, oordeelde *The Wall Street Journal*; op de extravagante designbeurs hing ook een kroonluchter die 850 duizend dollar moest opbrengen.

De aanbeveling mocht niet baten. Niet alleen bleef de kroonluchter onverkocht, Bergmans kreeg ook ruzie met de Nederlandse galerie die haar in Miami vertegenwoordigde. Ze beschuldigt Priveekollektie uit Heusden aan de Maas ervan de kroonluchter voor meer geld te hebben aangeboden dan was afgesproken.

Ook heeft de galerie volgens haar de productiekosten van de lampenset niet betaald. En toen ze de kroonluchter terugkreeg, bleken 15 van de 41 *light blubs* te ontbreken. Die zijn, zo vertelt ze, buiten haar medeweten doorverkocht, een deel in de vorm van een nieuwe kroonluchter. Dat is volgens de ontwerpster een schending van haar auteursrecht.

Bergmans is niet de enige die slechte ervaringen zegt te hebben met Priveekollektie. Vier andere ontwerpers hebben in de afgelopen jaren de Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO) ingeschakeld voor juridisch advies vanwege problemen met de galerie: Emmanuel Babled, Boaz Cohen, Alex Pelikan en Wouter Scheublin.

De klachten gaan over niet-betaling en intimidatie. BNO heeft naar aanleiding van deze klachten een ongewone stap gezet: de branchevereniging heeft in overleg met Bergmans haar zaak uitgekozen om een proces tegen Priveekollektie te beginnen. Die loopt

sinds het begin van dit jaar bij de rechtbank in Den Bosch.

'Als er problemen zijn met galeries of andere partijen, dan komen we daar meestal in goed overleg uit', zegt Anouk Siegelaa, adjunct-directeur en jurist van BNO. 'Hier was het gesprek met de eigenaars uiteindelijk onplezierig. Net als bij de ontwerpers stelde een advocaat ons met zoveel woorden een juridische procedure in het vooruitzicht als wij ons negatief over Priveekollektie zouden uitlaten. Maar gezien de aard en het aantal klachten over de galerie werd van ons als beroepsorganisatie verwacht stappen te ondernemen.'

Priveekollektie is opgericht door Miriam van Dijk-Trebels en haar man Irving van Dijk, een oud-handelaar in derivaten en hypotheekobligaties. De galerie staat al jaren op gerenommeerde designbeurzen in Basel, Londen, Miami, New York en Parijs en had ook een stand op PAN Amsterdam.

Het echtpaar bezit een woning - drie geschakelde, historische panden van in totaal 2.500 vierkante meter - waarin de design- en kunstvoorwerpen staan die ze te koop aanbieden. Ze haalden daarmee onder meer de kolommen van *Elegance* en *NRC Next*. De *Financial Times* berichtte over de rol die Irving van Dijk speelde bij de opbouw van de designcollectie van een grondstofmakelaar in Londen.

Ontwerpster Bergmans noemt het 'schandelijk' hoe de galerie haar heeft behandeld. Ze heeft bij de politie aangifte van verduistering gedaan tegen het stel. Ook Hans Kotter, een Duitse ontwerper van lichtinstallaties, is begin dit jaar een proces tegen de galerie begonnen. Zijn Nederlandse advocaat, Bjorn Schipper, stelde in juni tijdens een zitting in Den Bosch dat Priveekollektie voor meer dan een miljoen euro aan werk van zijn cliënt heeft verkocht. Er zijn betalingen gedaan, maar de ontwerper meent nog recht te hebben op 325 duizend euro.



De *Light Blub Chandelier* van Pieke Bergmans. Foto Design Virus

De maker van de door Kotter ontworpen lichtinstallaties, het Duitse Perschl & Perschl, eist betaling door de galerie van 67 duizend euro in een aparte rechtszaak, zo bevestigt Eelco de Neef, de raadsman van dit bedrijf.

De galerie is ten minste twee keer eerder voor de rechter gesleept vanwege niet-betaling. In een vonnis uit 2011 oordeelde de kantonrechter dat een kunstenaar nog moest worden betaald door Priveekollektie, maar dat hij de zakelijke relatie met de verkoper

van zijn werk niet van de ene op de andere dag had mogen verbreken. De rechter begrootte de schade van beide partijen op ruim 7.000 euro en streepde die posten tegen elkaar weg.

Een tweede zaak eindigde in een schikking. Die was aangespannen door ontwerper Wouter Scheublin, die een klacht had ingediend bij beroepsorganisatie BNO. Een andere klager, designer Emmanuel Babled, zegt dat hij inmiddels is betaald door Priveekollektie, maar pas na drie jaar.

De raadsman van Pieke Bergmans, Job Hengeveld, spreekt van een patroon. 'Priveekollektie benadert vooral jonge ontwerpers en weet die aan zich te binden. Vaak staat er niets op papier. Dan gaat het mis. Als er kritiek is, wordt er amok gemaakt en wordt er niet meer betaald.'

De advocaat heeft beslag laten leggen op de bezittingen van het echtpaar Van Dijk, maar verwacht daar weinig van. 'Alle bankrekeningen zijn leeg. Hun panden hebben meer hypotheek dan dat ze waard zijn. De auto's staan niet op naam. Ze hebben een Limited in het buitenland opgericht.'

Miriam en Irving van Dijk zeggen met verbazing kennis te nemen van de kritiek. 'Hetgeen ons verweten wordt, is immers evident onjuist', stellen zij in een schriftelijke reactie. Zij willen niet op het geschil met Bergmans ingaan omdat die zaak onder de rechter is.

De galeriehouders bestrijden ook dat het gesprek met BNO onplezierig is afgelopen. De klachten die de beroepsorganisatie aan de orde heeft gesteld, zijn volgens hen nooit onderbouwd. 'Geheel ten onrechte wordt nu een uiterst negatief beeld geschetst van onszelf, onze galerie, maar ook van de door ons vertegenwoordigde kunstenaars. Een beeld waarin wij ons, maar ongetwijfeld ook vele, waaronder diverse in het artikel genoemde kunstenaars, zich niet in (zullen of kunnen) herkennen.'

## 'Uitmunten kunstenaar' Heinekenprijs Van Oldenborgh

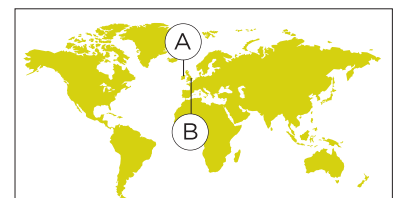
Beeldend kunstenaar Wendelien van Oldenborgh krijgt begin oktober de Dr. A.H. Heinekenprijs voor de Kunst. Bij de tweejaarlijkse prijs voor een 'uitmuntende' kunstenaar hoort een geldbedrag van 100 duizend euro, waarvan de helft moet worden besteed aan een kunstproject. Tot de eerdere winnaars behoren Mark Manders, Barbara Visser, Job Koelewijn, Daan van Golden, Aernout Mik en Guido Geelen.

## Hoofdredacteur Wereldomroep verliest chef

De hoofdredacteur van de Wereldomroep, William Valkenburg, vertrekt. Dat heeft directeur Robert Zaal gezegd in radioprogramma *De Ochtend*. Waarom Valkenburg vertrekt, wilde Zaal niet zeggen. In een verklaring spreekt de omroep van een vertrek in 'goed overleg'. Zaterdag berichtte *De Telegraaf* over spanningen tussen Valkenburg en de directie. De omroep moet al lange tijd flink bezuinigen. ANP

## Rechter Portugal mag Miró's verkopen

De Portugese staat mag 85 schilderijen van de Spaanse surrealist Joan Miró verkopen. De Portugese rechter verwierp de bezwaren van tegenstanders, die vinden dat de collectie in Portugal moet blijven. De kunstwerken behoorden tot de collectie van de bank BPN, die door de staat werd gered. Om de financiële nood van het land te lenigen, werd besloten de werken te verkopen. Die zouden 100 miljoen euro kunnen opbrengen.



Ⓐ **Groot-Brittannië #KateBush**  
Met dank aan alle aandacht voor de comebackconcerten van Kate Bush in het Hammersmith Apollo in Londen, staat de zangeres deze week met liefst 8 albums in de Britse Album Top 40. Alleen Elvis Presley en de Beatles deden dat beter.

Ⓑ **Nederland #HetMooisteWaters #MaartenHeijmans**  
Maarten Heijmans (*Ramses*) en Sallie Harmsen (*Lucia de B., Kenau*) gaan de hoofdrollen spelen in *Het mooiste wat er is*. De telefilm van Danyael Sugawara (*Alles stroomt*) gaat over de relatie van twee jonge ouders.

INTERNET WACHTWOORD RADEN

## Hackers stelen kiekjes uit iCloud van Hollywoodsterren

Michael Persson  
Amsterdam

Zondagnacht verschenen ineens honderden foto's van (half-)blote Hollywoodactrices op internet. De foto's zouden door een hacker uit de iCloud zijn gevist, het virtuele pakhuis waarin de foto's en andere bestanden van Apple-apparaten zoals iPhones en iPads als backup worden opgeslagen.

Verscheidende actrices hebben bevestigd dat de foto's van hen zijn. Oscar-winnares Jennifer Lawrence, bekend

van *The Hunger Games*, noemde de openbaring 'een flagrante schending van haar privacy'. Andere slachtoffers zeiden dat de foto's nep waren. Apple weigert commentaar.

De foto's werden gepubliceerd via 4chan, een verzameling van fora waarop gebruikers hun interesses delen. Inmiddels zijn ze daar weer verwijderd; de beheerder zegt geen zin te hebben in juridische procedures.

Waarschijnlijk is het een kwestie geweest van slim raden van gebruikersnaam en wachtwoorden. Daarvoor lijkt de hacker gebruik te hebben gemaakt van een lek in de Zoek-mijn-iPhone-



Kate Upton  
Foto EPA



Jennifer Lawrence  
Foto Getty

dienst. Die dienst, die het mogelijk maakt om een verloren telefoon terug te vinden met een andere telefoon, kan door elke kwaadwillende worden gebruikt. De zwakke plek is dat daarbij,

na het invullen van een (makkelijk te raden) e-mailadres als gebruikersnaam, eindelijk wachtwoorden kunnen worden uitgeprobeerd. En aangezien veel mensen simpele wachtwoorden gebruiken, kunnen hackers op die manier de identiteit van hun slachtoffer aannemen. Vervolgens kunnen ze in de iCloud binnendringen.

Het lek (de mogelijkheid van eendelige wachtwoordpogingen) is twee dagen geleden verschenen op Github, een site waar hackers stukjes programmeercode met elkaar delen. Daarnaast stond ook een lijst met de vijfhonderd meest voorkomende wachtwoorden.